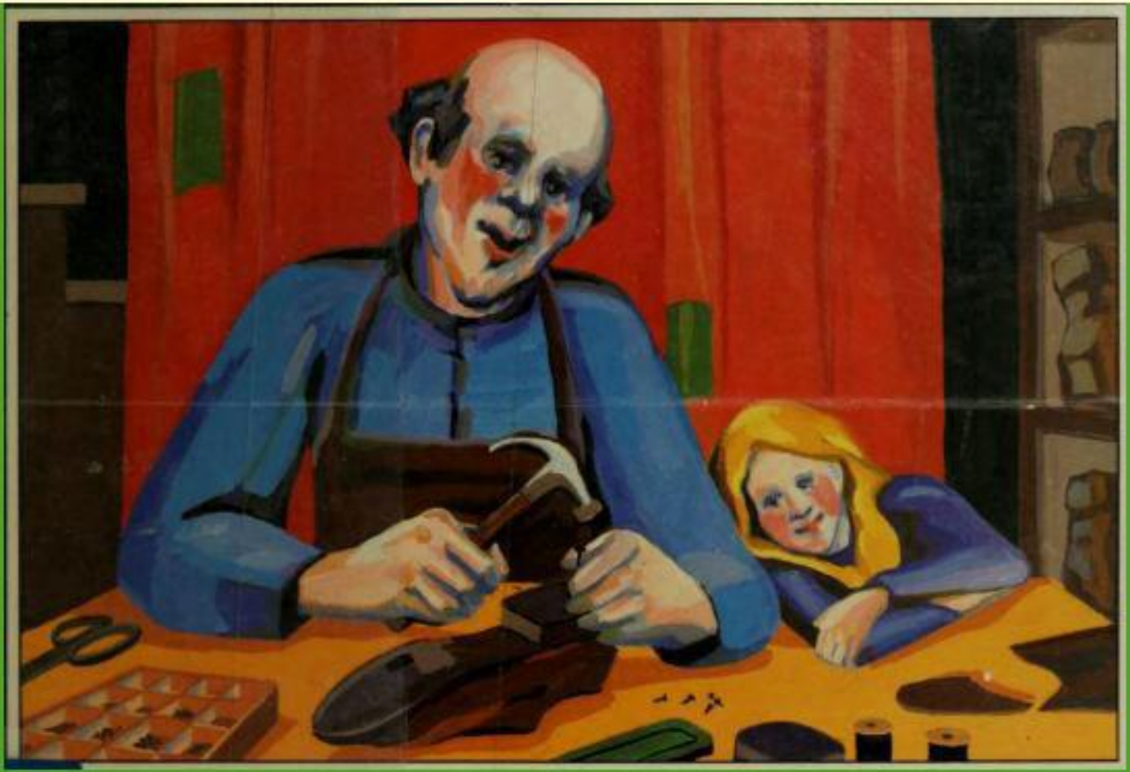
चांभाराचे गाणे

मार्सिया सेवाल, मराठी: अश्विनी बर्वे

एक श्रीमंत माणूस रात्रभर आपल्या संपत्तीच्या चिंतेत घालवत असे आणि घराच्या तळमजल्यावर राहणाऱ्या चांभाराच्या गाण्याच्या आवाजामुळे त्याला दिवसभर झोप येत नाही.

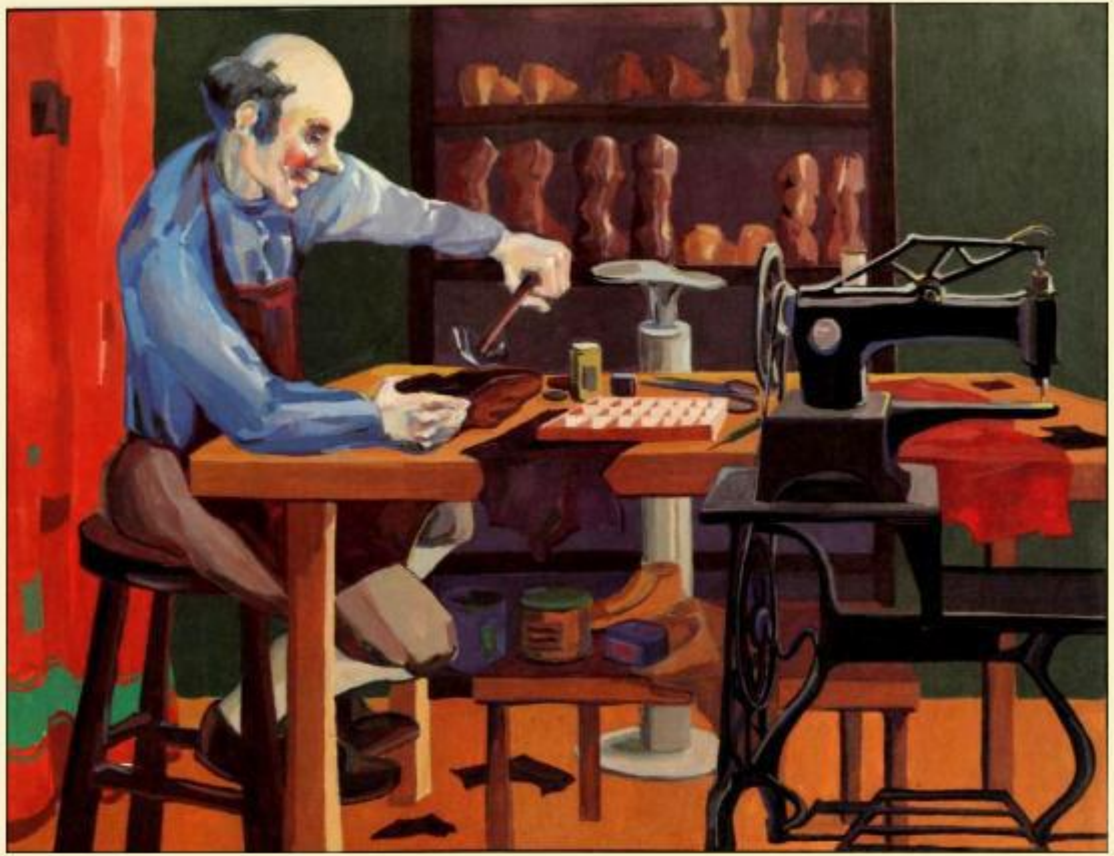
रागाच्या भरात तो एक अशी युक्ती करतो ज्यामुळे चांभार गाणे थांबवतो. पण एके दिवशी, त्याच्या पत्नीचे शब्द त्याला धैर्यवान बनण्याची प्रेरणा देतात.

मार्सिया सेवाल यांनी पॅरिसमधील एका घरात राहणाऱ्या दोन व्यक्तींची ही कथा सुंदरपणे सांगितली आहे.

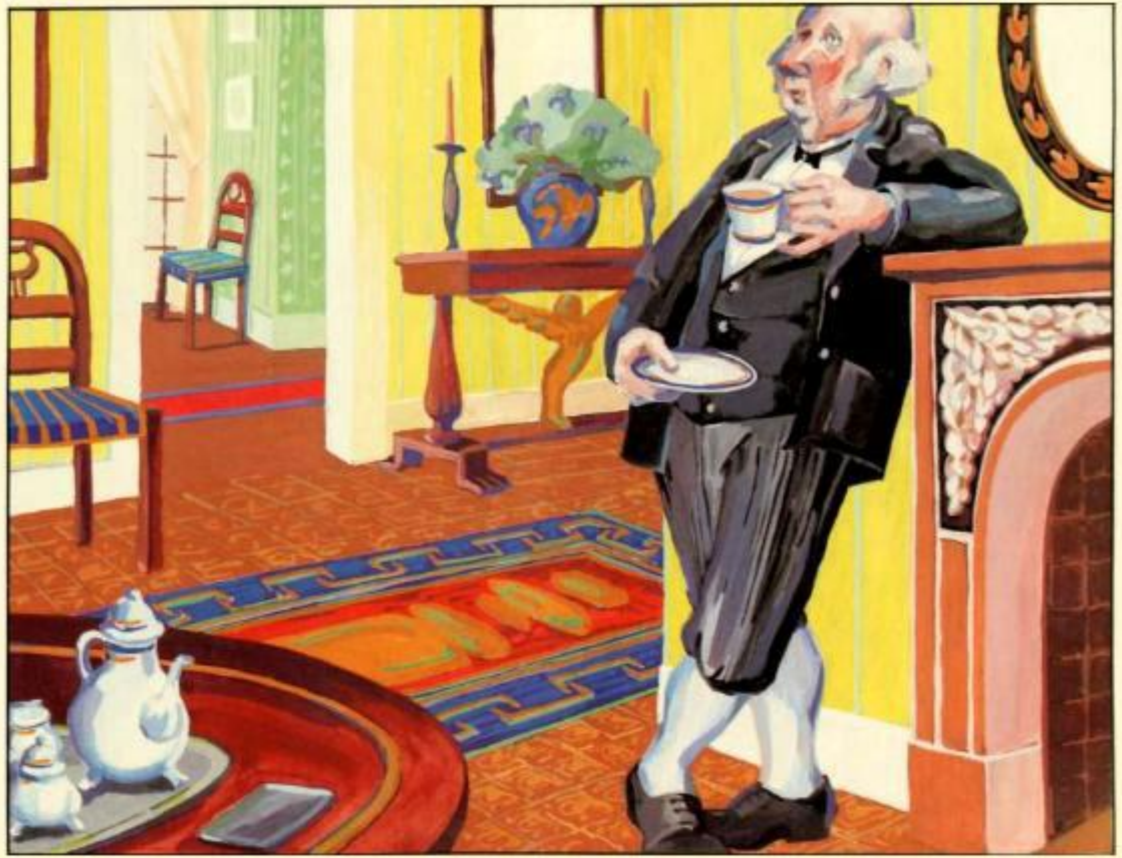
चांभाराचे गाणे

एके काळी, पॅरिसमधील एका घराच्या तळमजल्यावर एक गरीब चांभार राहत असे. आपली पत्नी आणि मुलांचे पालनपोषण करण्यासाठी त्याला पहाटेपासून रात्री उशिरापर्यंत काम करावे लागत असे. पण आपली जागा लहान आणि अंधारी असूनही, तो खूप आनंदी होता आणि दिवसभर जोडे बनवताना गाणी गात असे.

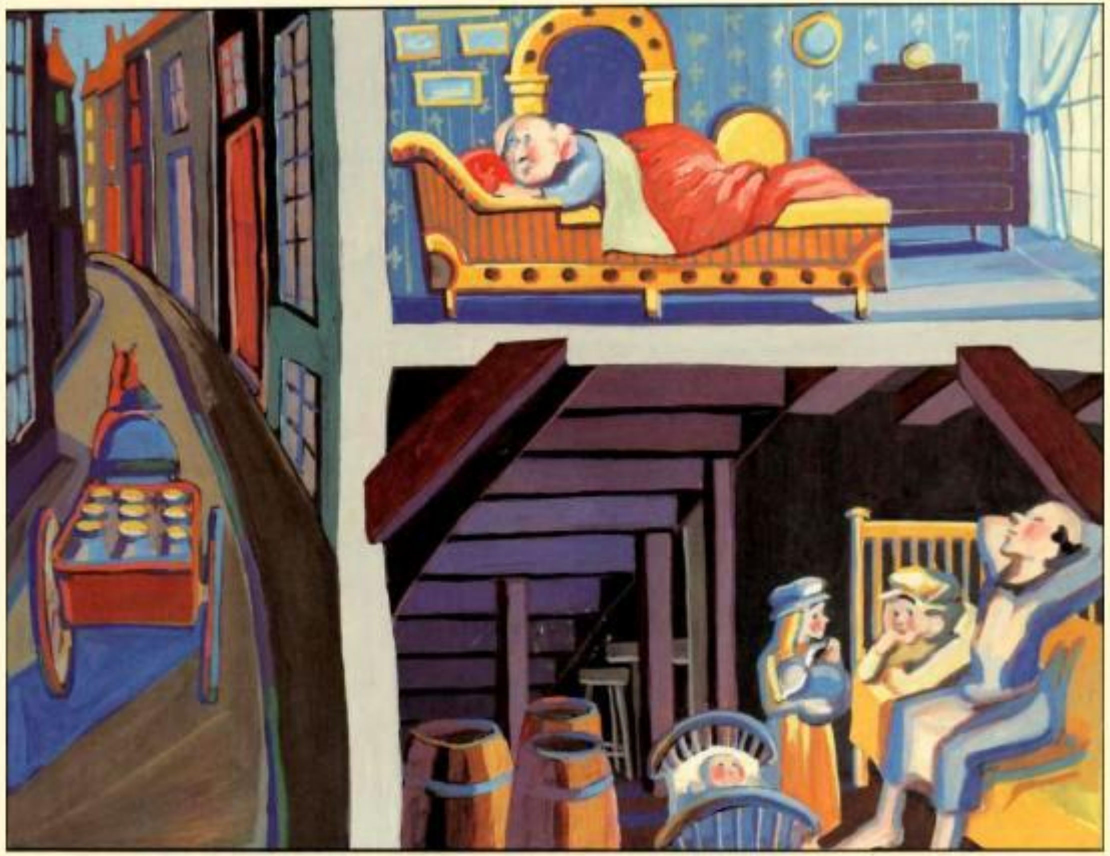
त्याच घराच्या वरच्या मजल्यावर एक श्रीमंत माणूस राहत होता. त्याच्या खोल्या प्रशस्त आणि प्रकाशमान होत्या. तो उत्तम कपडे घालत असे. त्याला सर्वोत्तम जेवण मिळत असे. पण तरीही, तो आनंदी नव्हता.

तो सतत पैशांचा विचार करत असे. तो अधिक पैसे कसे कमवू शकेल, जेणेकरून त्याचे पैसे चोरीला जाणार नाहीत. अनेकदा, तो झोपेपर्यंत त्याच्या खोलीच्या खिडक्यांमधून सूर्यप्रकाश आत येत असे.

आता, दिवस उजाडताच तो चांभार उठून कामाला लागायचा. काम करता करता तो गाणे म्हणू लागायचा. त्याच्या गाण्याने वरच्या मजल्यावर झोपलेला श्रीमंत माणूस जागा व्हायचा.

"ही तर भयंकर गोष्ट आहे!" श्रीमंत माणूस म्हणाला. "पैशांचाच विचार मनात येत असल्यामुळे मला रात्री झोप लागत नाही, आणि हा मूर्ख चांभार सारखं गाणी गात असल्यामुळे दिवसाही झोप लागत नाही."

तो श्रीमंत माणूस खाली बसला आणि विचार करू लागला.

"हम्म," तो स्वतःशीच म्हणाला, "या चांभाराला काळजी करण्यासारखं काही कारण असतं, तर तो इतकी गाणी गायला नसता. मला त्याला थांबवण्याचा काहीतरी मार्ग शोधावा लागेल. आता, लोकांना सर्वात जास्त काळजी कशाची वाटते?"

अरे, खरं तर सर्वात जास्त चिंता पैशाचीच असते! काही लोकांना काळजी वाटते कारण त्यांच्याकडे कमी असतं. चांभाराकडे पुरेसे पैसे नाहीत, हे खरं आहे, पण तो त्याची चिंता करत नाही. उलट, तो जगातला सर्वात आनंदी माणूस आहे.

काही लोकांना काळजी वाटते कारण त्यांच्याकडे खूप पैसे असतात. माझीही तीच समस्या आहे. जर चांभाराकडे जास्त पैसे असते, तर त्यालाही काळजी वाटली असती का? यातून मला एक कल्पना सुचली आहे! आता मला कळले आहे की मला काय करायचे आहे!

काही मिनिटांनी श्रीमंत माणूस गरीब चांभाराच्या घरी आला.

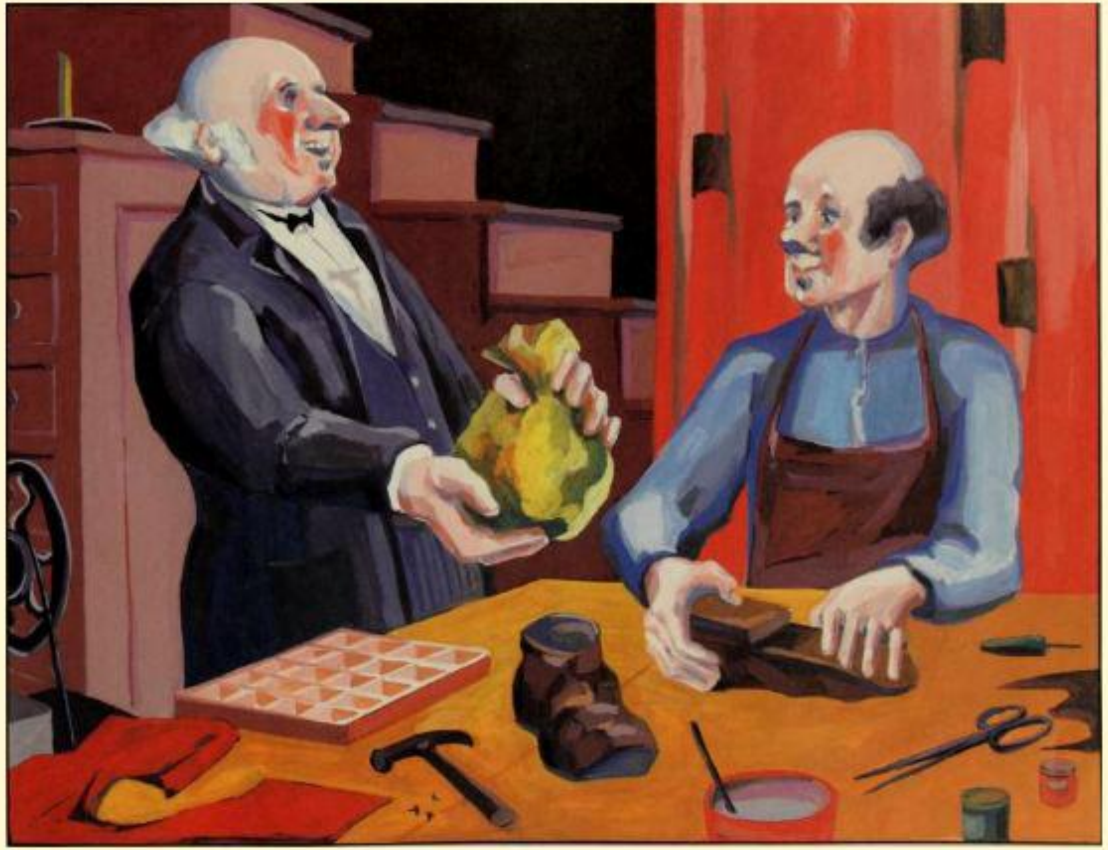
"मी तुमची काय सेवा करू शकतो?" चांभाराने आपल्या शेजाऱ्याकडे पाहत विचारले. पण आपल्या लहानशा दुकानात इतक्या श्रीमंत माणसाला पाहून त्याला आश्चर्य वाटले होते.

“मी तुमच्यासाठी भेट आणली आहे,” असे म्हणून श्रीमंताने चांभाराला एक पिशवी दिली.

चांभाराने पिशवी उघडली आणि पाहिले की ती चमकणाऱ्या सोन्याच्या नाण्यांनी भरलेली होती.

"मी हे सगळे पैसे घेऊ शकत नाही!" तो ओरडला. "मी हे कमावले नाहीत. ते परत घ्या."

“नाही,” श्रीमंत माणूस म्हणाला. “तू तुझी गाणी गाऊन हे पैसे कमावले आहेत. मी हे तुला देत आहे कारण तू माझ्या ओळखीचा सर्वात आनंदी माणूस आहेस.”

त्याच्या आभाराची वाट न पाहता, तो श्रीमंत माणूस आपल्या दुकानातून निघून गेला.

चांभाराने पिशवीतून सोन्याची नाणी काढली, ती टेबलावर ठेवली आणि मोजायला लागला. त्याने बावन्न नाणी मोजली होती, तेवढ्यात त्याला खिडकीबाहेर कोणीतरी चालताना दिसले. त्याने ती सर्व नाणी पटकन लपवली. मग तो आपल्या शयनकक्षात गेला, जेणेकरून त्याला नाणी मोजताना कोणी पाहू नये.

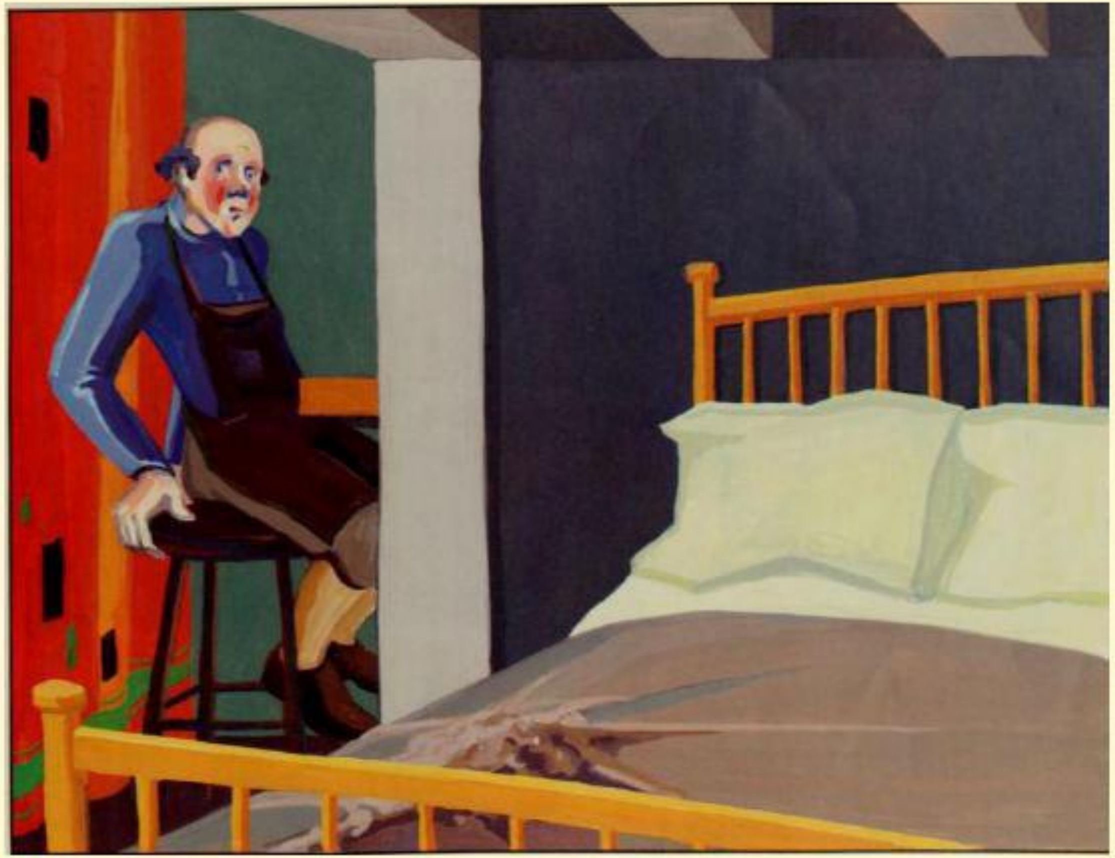
त्याने ती नाणी आपल्या पलंगावर पसरली. ती किती सोनेरी होती! किती चमकदार होती! त्याने एकाच वेळी इतके पैसे कधीच पाहिले नव्हते. तो त्या नाण्यांकडे एकटक पाहत राहिला, आणि पाहतच राहिला, जोपर्यंत खोलीतील प्रत्येक गोष्ट त्याला सोनेरी आणि चमकदार वाटू लागली. मग त्याने हळूहळू ती मोजायला सुरुवात केली.

शंभर सोन्याची नाणी! मी किती श्रीमंत झालो! ही कुठे लपवू?

सुरुवातीला त्याने नाणी पलंगाच्याखाली एका चादरीखाली लपवली, कारण त्याला त्याच्या कामाच्या ठिकाणाहून पलंगाची खालची बाजू दिसत होती.

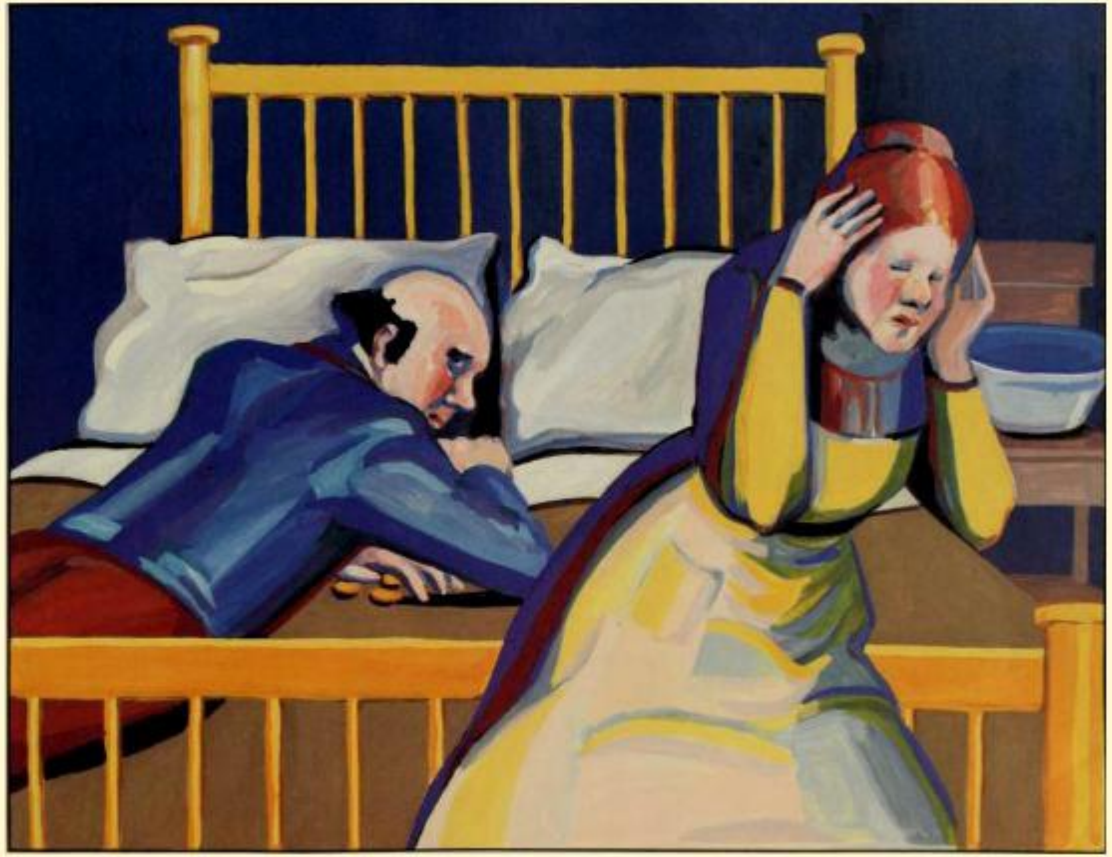
"घोंगडीखाली नाण्यांचा मोठा ढीग आहे," तो स्वतःशीच म्हणाला. "कोणीतरी ती बघून नाणी चोरू शकेल. मी ती उशीखाली लपवली पाहिजेत."

तो उशीखाली नाणी लपवत असताना त्याची पत्नी खोलीत आली.

"पलंगाला काय झालं?" त्याने विचारले.

चांभाराने आपल्या बायकोकडे रागाने पाहिले आणि तिला निघून जायला सांगितले – आयुष्यात पहिल्यांदाच तो आपल्या बायकोशी कठोर शब्दांत बोलला होता.

जेवण्याची वेळ झाली होती. पण त्याने काहीच खाल्ले नाही, कारण जेवताना कोणीतरी त्याचे पैसे चोरून नेईल अशी त्याला भीती वाटत होती. काम करताना त्याने एकही गाणे गायले नाही. संध्याकाळपर्यंत त्याचा मूड आणखीनच खराब झाला. तो आपल्या पत्नीशी एकही प्रेमळ शब्द बोलला नाही.

दिवसेंदिवस चांभाराची आपल्या पैशांची चिंता वाढत गेली आणि तो अधिकाधिक अस्वस्थ झाला. सकाळी उठल्यावर आपले पैसे गायब झालेले असतील या भीतीने त्याला रात्री झोप लागत नव्हती. तो रात्रभर अंथरुणात तळमळत असे.

पण वरचा श्रीमंत माणूस खूप खूश होता. “ही एक उत्तम योजना होती,” तो डुलकी घेत स्वतःशीच म्हणाला. “आता चांभाराच्या गाण्यांनी मला जाग येणार नाही आणि मी दिवसभर शांतपणे झोपू शकेन.”

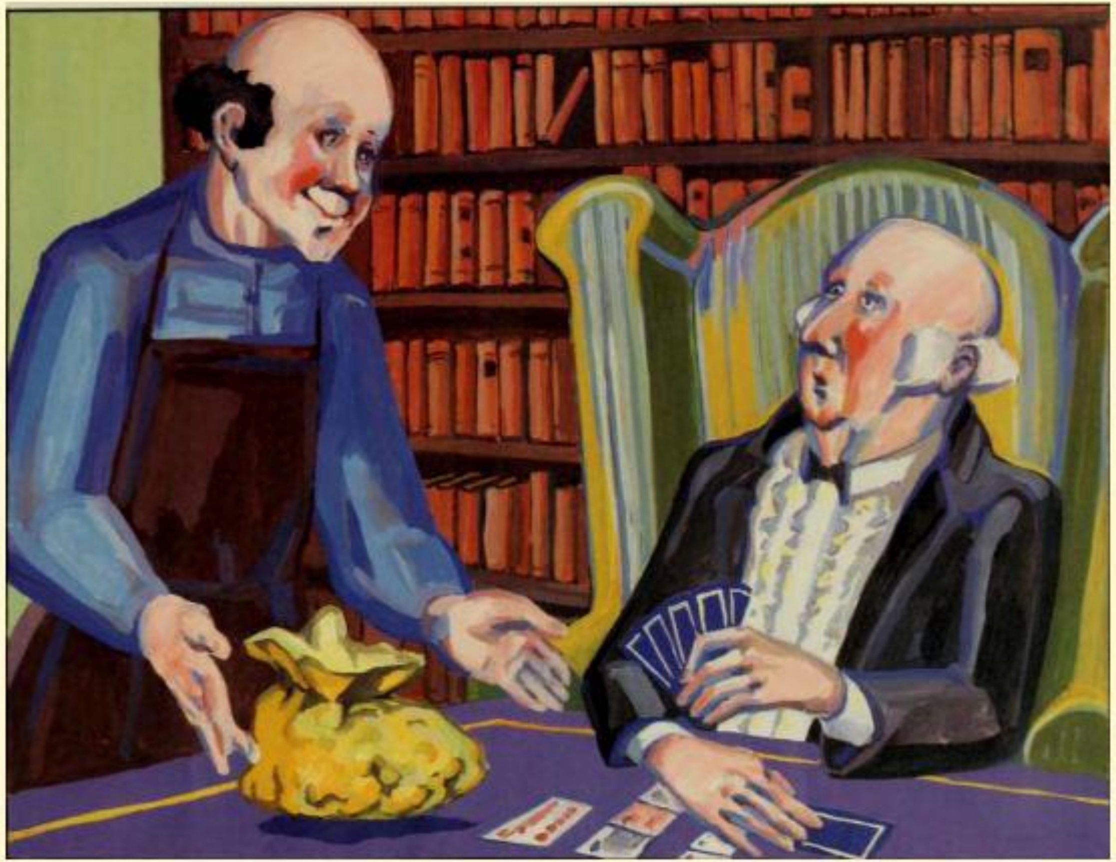

महिनाभर तो चांभार आपल्या शंभर सोन्याच्या नाण्यांबद्दल चिंतेत होता. तो अशक्त आणि खचून गेला, आणि त्याची पत्नी व मुलेही व्यथित झाली. अखेरीस, चिंता असह्य झाली आणि त्याने आपल्या पत्नीला सत्य सांगितले.

"प्रिय पती," पत्नी म्हणाली, "मला सोन्याची नाणी परत द्या. जगातलं सगळं सोनंही तुमच्या आनंदापुढे आणि तुमच्या गाण्यांपुढे मौल्यवान नाही."

आपल्या बायकोचे शब्द ऐकून चांभाराला किती हायसं वाटलं! त्याने नाण्यांनी भरलेली पिशवी उचलली आणि तो धावतच श्रीमंताच्या घरी गेला. ती पिशवी त्याच्यासमोरच्या टेबलावर टाकत तो हसला आणि म्हणाला, "ही घे तुझी सोन्याच्या नाण्यांनी भरलेली पिशवी! परत घेऊन जा! मी पैशांशिवाय जगू शकतो, पण माझ्या गाण्यांशिवाय जगू शकत नाही."

शेवट